

Historielagsnytt

Foto: Reidar Halden

*Skoger Historielags teatergruppe
på Gulskogen Gård 28. mai 2000*

Innholdsfortegnelse

Lederskifte i Skoger Hist. lag	S. 2 - 3
Utdrag fra årsmøte i Skoger Historielag	S. 3 - 4
Fram og tilbake er like langt	S. 5 - 6
Barndomsminner fra Skogerbygda fjordside	S. 7 - 8
Rehabilitering av Skoger gamle kirke	S. 9
Posten skal fram	S. 10 - 11
Skoger Sparebank 50 år	S. 11-12
En original i ordets...	S. 13-14
Leserinnelegg om Netta	S. 14-15
Konnerudssang	S. 16

Forsiden viser Skoger Historielags teatergruppe på Gulskogen Gård 28. mai 2000
Skuespillet «Handelsmenn, dagdrivere og
sladrekjerringer»

Skoger Historielag

Pb. 9112 Konnerud
3006 Drammen

Øvrige grupper:

Skoger Bygdesamlinger:

Oddvar Borge Johansen tlf.: 32 88 41 10

Skoger Gamle Kirke:

Jean Lorange tlf.: 32 88 43 03

Fotogruppe og Gotiskgruppe:

Aase Tandberg tlf.: 32 89 18 73

Teatergruppa:

Karin Johansen tlf.: 32 80 06 18

Sti- og skiltgruppa:

Kjell Amundsen tlf.: 32 88 40 57

Redaksjonskomité:

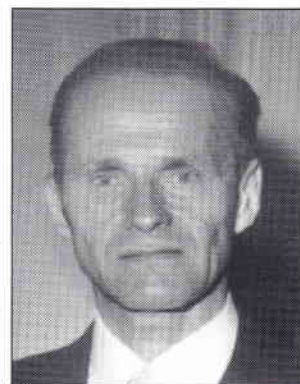
Odd Steen tlf.: 32 88 03 35

Anne Haugjord

Normann Solberg

Helge Furuvoild

Minneord Odd Steen

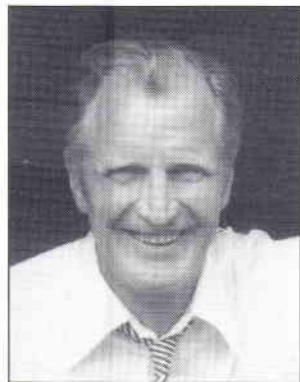
Med Odd Steens bortgang har Skogerbygda mistet en av sine kjente sambygdinger. Med sine mangeårige tjeneste i tidligere Skoger sparebank ble han kjent med de aller fleste Skogerbøringer.

Odd Steen var med i redaksjonskomiteen i «Historielagsnytt» fra 1992 og var en meget viktig medarbeider. Hans store interesse og faglige dyktighet vil alltid bli husket. Han hadde også andre oppgaver for Historielagets øvrige komiteer som gjorde bruk av hans visdom.

Odd Steen var født i Skoger og har der i hele sitt liv, og det han ikke visste om Skogerbygda fortid var ikke verdt å vite. Det var for oss andre, en glede å samarbeide med ham.

Redaksjonskomiteen vil på vegne av lagets komiteer fremheve hans stillferdige og redelige fremferd og gi uttrykk for den store glede det var å samarbeide med ham.

Lederskifte i Skoger Historielag

JEAN LORANGE

går, etter eget ønske,

ut av styret etter 6 års funksjonstid, 2 år som nestformann og de siste 4 år som formann. Hans hovedoppgave og interesse i tillegg til formannsverv har vært knyttet til Skoger gamle kirke der han med hjelp av Ellen Hagen har stått for omvisning av de mange skoleklasser og turister.

Jean vil ved sin fratreden som formann gi uttrykk for det gode samarbeide i laget eksisterer ved at hver tillitsmann og kvinne gjør sin jobb. Han fremhever særlig spilletleden i

teatergruppen, engagement i den gotiske gruppe og Jørgen Borge store innsats for bygdesamlingene på Borge. Han er også glad og taknemlig for enkelte medlemmers dugnad med rehabilitering av Rønnehue som gir anledning til å benyttes som et sentralt sted i forbindelse med historielagets Vestskog-arrangementer.

Vi takker Jean for hans interesse og innsats i

styret og tror at han fortsatt vil være en god medarbeider i laget.

TORIL NAPER HAUGE heter hun, den nye lederen som overraskende overtar etter Jean Lorange.

Født i 1948 i Porsgrunn og kom til Drammen i 1966 for å begynne på Sykepleierskolen. Planen var å vende tilbake til Porsgrunn, men møte med sogningen Oscar Hauge endret planene og bostedet siden 1970 har vært Grindrudbakken på Konnerud.

Første jobben var på Buskerud Sentralsykehus der hun var i 14 år hvoretter hun begynte som styrer på Fredholt Sykehjem. Fra 1989 har hun jobbet på Konnerud Bo- og Servicesenter og interesse for psykiatrien resulterte i 2 års praksis på Modum Nerve- sanatorium og spesialutdanning i psykiatri. Hennes nuværende arbeidssted er Dikemark Sykehus. Redaksjonskomiteen har besøkt den nye lederen som opplyser at hun har vært medlem av historielaget i 17 år, dog meget passiv som hun selv sier. Ble kontaktet av valgkomiteen før siste årsmøte og fikk 4 timer til å bestemme seg. Toril sier at hun alltid har likt å leve farlig og ta sjanser. Ønsket om å gripe en ny sjanse for å bli bedre kjent med historielaget og lokalhistorien samt lagets medlemmer av-gjorde avgjørelsen i tillegg til troen på at hun kommer til et godt etablert historielag med mange entusiastiske medlemmer og grupper.

Vi ønsker den nye lederen til lykke med sitt nye verv og vil bestrebe oss på å støtte opp om de oppgaver som hun påtar seg for styring og utvikling av vår lokalhistorie.

Utdrag fra Historielagets årsmelding og årsmøte

Valget av en for mange ukjent dame, Toril Naper Hauge som ny leder av laget, ble den store overraskelse for de som ikke kjente til valgkomiteens innstilling til årsmøte den 30.april.

Det nye styret har denne sammensetning: Toril Naper Hauge, Reidar Halden, Hans-Jørgen Hansen Steen, Inger Johnsrud, Edith Sollie og Gunnar Engen.

Styrets årsmelding gir uttrykk for godt arbeid i de respektive grupper med Det dramatiska Selskap som lagets flaggbærer som også har tilført hovedregnskapets inntektsside kr. 20.200,-.

Det vellykkede Rønnehuearrangement med nær 600 besøkende bidrog til dette gode resultat.

Gotisk Gruppe, med sine 10 ordinære arbeidsmøter i 1999 må også omtales med heder og takk for dens innsats og engagement.

Gårdeier for bygdesamlingene, Oddvar Borge Johansen etterfølger Jørgen Borge som gruppeleder for Samlingene og vil, med sin kunnskap om datateknikken, sørge for at de nøyte opptegnede oversikter over hvor gjenstandene kommer fra, årstall og historikk, blir overført på data.

Gruppens øvrige medlemmer er Jørgen Borge,, Normann Solberg og Rolf Madsen.

I forbindelse med historielagets 25 års jubileum dette år er arbeidet igang med å utgi en jubileumsbok med Ole Kr. Mortensen som ansvarlig redaktør. Bokens arbeidstitel er «Vandringer langs et vassdrag» og virksomhet-

en i gamle dager langs Verkenselva fra indre Konnerud til Sande grense vil være et vesentlig innslag i boka i tillegg til en oversikt over Historielagets virksomhet gjennom 25 år. Boka skal trykkes i et opplag av 2000 eksemplarer og presenteres i løpet av november måned. Kostnadsrammen er omkring 200.000 kroner.

Hovedregnskapet viser at lagets eiendeler er bokført med 230.000 kroner og resultatregnskapet er avsluttet med et overskudd på 42.400.- kroner.

Eikerbygdens kulturkjendis Eldar Steen var årsmøtets gjestekåsør og temaet var: «Langs Norges første kjørevei», veien fra Hokksund til Kongsberg.

En bedre annonsering vilde nok bidratt til en større medlemsoppslutning om årsmøtet.

Utdrag av sakslisten for det nye styrets første møte på Rønnehue 9.mai 2000

Konstituering av styret

Formann: Toril Naper Hauge

Nestformann: Reidar Halden

Kasserer: Hans Jørgen Hansen Steen

Sekretær: Inger Johnsrud

Styremedlemmer: Edith Sollie og Gunnar Engen

Kontaktpersoner til komiteene:

Et gjensidig ønske i styret om sterkere tilknytning mellom styret og de forskjellige komiteene medførte oppnevning av følgende kontaktpersoner:

Fotokomiteen: Reidar Halden

Teatergruppa: Karin Johansen

Gotisk gruppe: Hans Jørgen Hansen Steen

Bygdemuseet: Inger Johnsrud

Historielagsnytt: Toril Naper Hauge

Skoger gamle Kirke: Gunnar Engen

Arrangementkomite: Gunnar Engen

Skilt-og Boplasskomiteen: Øivind Pedersen

Styret presiserer at alle som er aktive i Historielagets komiteer/grupper må være medlem av laget.

Nye medarbeidere i redaksjonskomiteen i Historielagsnytt:

Øivind Pedersen og Goro Halden utnevnes til nye medarbeidere etter Bjørn Eriksen og Jens Haugeto Brekke. Øvrige medlemmer er Normann Solberg, Anne Haugjord, Helge Furuvold og Odd Steen.

Fotokomiteen

Ca. 1300 bilder er registrert og oppbevares på skolemuseet. Etter forslag fra komiteen, som består av Oskar Hauge, Ingar Steen og Reidar Halden, går styret inn for at bildene katalogiseres og legges inn på data.. Komiteen vil ta kontakt med Sande Historielag, som har kommet langt med «å scanne inn» bilder.

Markering av lagets 25 års jubileum

Jubileet markeres på Rønnehue 20. August med start kl. 13.00. Teatergruppa vil oppføre skuespillet:

«Handelsmenn, dagdrivere og sladrekjerring-er» av Kay Roger Olsen. Berit og Helge Dammen sørger for det musikalske innslaget.. Inngangspenger tas ved veibommen for å hindre at bærplukkere og andre «uvedkommende» kjører inn.

Fram og tilbake er like langt

Av Arne Lie Larsen

Men ingen visste hvilke følger drømmen om det forjettede land skulde få for den unge familien fra Drammen

Det var i det Herrens år 1888. Sag-bruksarbeider Kittil Lie og Gunda hadde nylig fått en sønn. Dårlige tider herjet sagbrukene i byen. Kanskje det kunne være bedre å finne på noe annet.

Flere onkler og tanter hadde allerede forlatt dette landet for å søke lykken på den andre siden av havet. Men det var dette havet som sperret. Gunda hadde ikke særlig lyst. Men etter brev fra fetter Alex Hosford i Downing, Wisconsin kunne de ikke motstå fristelsen. De vinket farvel til Drammen og gikk ombord i D/S Thingvalla i Oslo den 2. august med sønnen Johannes på armen. De gledet seg nok til et nytt liv, og kanskje var det en baktanke om å komme tilbake en gang med mer penger på bok.

Nordsjøen var ikke noe stille havblikk, og sjøsyken herjet de fleste. Vel ute i Atlanteren ble det sterk storm, og etter ytterligere noen dager var skipet kommet i nærheten av Sable Island ved Nova Scotia - bare ca. en dagsreise fra New York. De var snart fremme.

Fra oven hørtes kommandoen: «Alle mann på dekk!» Midt ute i Atlanteren hadde et skip fra samme rederi kollidert med Thing-

valla. Sammenstøtet var så voldsomt at begge skip fikk store skader, og noen av passasjerene på «Gejser», som var navnet på det andre skipet, ble trolig drept momentant.. Skipet sank i løpet av få minutter. Menn, kvinner og barn lå og fløt i sjøen og skrek om hjelp. Men utstyr ombord i begge båtene gjorde redningsarbeidet vanskelig.. Først ut på formiddagen kom et annet skip forbi. Nødsignaler fikk varslet om katastrofen, men bare et fåtall fra «Gejser» berget livet.

Fra « Thingvalla » ble alle reddet, men i alt 105 mennesker hadde da mistet livet i bølgene. Ulykken skyldtes feilnavigering fra «Gejser's» side.

Kittil og Gunda hadde mistet alt de eide, men berget livet. Kittil, min bestefar, fortalte meg siden en gang at egentlig var det Gunda som reddet familiens liv, for da det var som mest kritisk hadde kapteinen kommandert: «Alle mann i båtene! Kvinner og barn først !» De stod i kø ved lederen, klare til å klatre ned i livbåten.. Da skrek bestemor tilbake: « Jeg må få med meg mannen min til å ta seg av ungen » Det hadde nok vært en gruffull opplevelse i tåke og storm.

Etter mye strev kom de frem til Downing. De fikk hjelp av Alex og Kittil begynte på sagbruket der fetteren arbeidet. Men hjemlengselen vokste nok etter hvert. Gunda ble syk og vantrivdes. Deres liv i de kommende åtte årene er en lang historie. De mistet bl.a. to små døtre med kort mellomrom. Den siste, Lydia, av kikhoste på vei tilbake til Norge i 1896. Hun ble begravet på det åpne Atlanterhav..

Etter hjemkomsten slo de seg ned på Treholt på Konnerud, og der ble min mor født. En sommerdag i 1936 var jeg på besøk hos bestefar og bestemor. Jeg ble sittende alene ved kjøkkenbordet og se ut på den fine blomsterhaven. Bestemor stod med ryggen til meg og rørte i en grøtkjele på den svarte kjøkkenovnen. Plutselig hørte jeg svak hulk og gråt borte fra ovnen. Men bestemor da, - sa jeg . Hva er det du gråter for? «Jo, Arne - du skjønner, i dag er det 40 år siden vesle Lydia ble begravet ute i Atlanteren. Og det kan jeg aldri glemme.»

Familien Lie

Barndomsminner fra Skogerbygdas fjordside

Av Jens Wessel- Berg

En del av tidligere Skoger kommune ligger som en blindtarm tilhørende hovedbygda. Den strekker seg fra Nøsted Bruk ut til Tørkopbekken som nå er grensen mellom Drammen og Svelvik og er en helt annen type bygd enn den brede hovedbygda. Det som gjør den største forskjellen er fjorden tett innpå samt størrelsen på brukene. En del av disse er gamle plasser under gårdene oppe i hovedbygda. En annen ting som gjør den litt annerledes er at nesten alt er nordvendt.

Ut i dette miljøet kom jeg som 11 åring flyttende fra Modum i 1928 til gården Lindebukta ved Tørkop. Det var litt av en overgang, fra de brede, romslige bondebygdene på Modum til de små innestengte jordstykkene langs den brede Drammensfjorden med den smale og svingete Svelvikveien. Det var jo ve-

modig å reise fra kamerater på Modum. Et plaster på såret for meg var at jeg hadde hørt at det var mye fisk i fjorden, men det var tross alt litt rart å få den store fjorden helt innpå seg med all båttrafikken som var dengang.

Folk langs fjorden beskjeftiget seg i 1930 årene mest med dyrking av frukt og bær som ble omsatt på torget i Drammen eller i Oslo. Transporten ordnet man på den måten at flere slo seg sammen og leide en lastebil. Disse Osloturene var nokså slitsomme, man måtte ofte reise ved 3 - 4 tiden om morgenen for å få en god salgs plass. Jeg husker at vi barna måtte stille hest, ku, gris og høns før vi gikk på skolen om morgenen. Når vi kom hjem fra skolen, måtte jo dyrene stelles på nytt. Så kokte vi poteter, gjorde leksene og ventet spent på mor og far som kom fra torget i Drammen eller Oslo.

Noen ganger hadde de solgt alt, mens andre ganger var nesten ikke noe solgt. Det var viktig å skaffe seg inntekter for gjelda var stor. Da mor og far var vel hjemme, laget mor resten av middagen og vi koste oss sammen og hadde det virkelig hyggelig. For når mor og far var hjemme var de virkelig hjemme!

Jeg forstår i dag at jeg har hatt et trygt og godt hjem, dog med mye slit og jeg er takknemlig for alt jeg fikk med av lærdom og livserfaring i hjemmet.

Mange her nede ved fjorden arbeidet på Forenede Uldvarefabrikker på Tørkop, noe som gav et heller magert utkomme. Men folk var flinkere til å spare enn mange av de unge idag.. Forøvrig var folk beskjeftiget med forskjellig arbeid rundt omkring i bygda.

Sammen med mine 3 yngre søsken, Kirsten, Per og Tore gikk vi på Nøstet skole. Et problem meldte seg straks for meg på skolen. Jeg snakket nemlig Modumdialekt, f.eks. «Je e itte» istedenfor: «Jeg er ikke», og dette ble jeg selvfølgelig ertet for. Jeg måtte ta igjen med ertekrokene og snart var jeg godtatt som en ekte elev av skolen.

Lærerne på skolen den gang var Einar Hjelmsø, Brynjulf Fedje, Einar Hestnes, Olaf Haveraaen, Johanne Trondsen og fru Hveem Trondsen. Jeg husker spesielt Hestnes med sin store interesse for idrett. Han møtte opp en time før skolestart og var dommer for oss da vi sparket fotball. Jeg husker videre han leste referater fra Otto von Porats og Pete Sanstøls boksekamper i timen. Han var også interessert i tegning og skaffet oss fargeskrin og lærte oss å bruke fargene.

En stor opplevelse fra skoletiden var en tur til jubileumsutstillingen i Trondheim i 1931. Det største inntrykket var fangehullet til Griffenfeldt ute på Munkholmen der han satt innesperret i 18 år. Det var mitt første møte med historiens grusomheter.

Vinterstid var det litt trist ute ved fjorden, solen kom nemlig ikke tilbake før midt i februar. Men det var nok å henge fingrene i. Tørkop var jo automatisk litt av et tettsted for folk i nærheten. Her hadde vi en ekte gammel landhandel med sildetønne på gulvet og fluefanger i taket og selvfølgelig alle de forskjellige type-

ne som møttes her med sine sorger og gleder. En jeg husker best var Hagbart skomaker med kjeppen og sparkstøttingen ute på isen for å fiske. Fabrikken arrangerte både hopprenn og skøyteløp på fjordisen med premieutdeling, noe som vi smågutta syntes var riktig gjevt. Vi hadde en fin skibakke hvor vi hoppet over Svelvik-veien. Lengdene var på ca. 30 meter. Til tross for at det ikke var stor biltrafikk, måtte vi ha vakt som meldte fra om bil. Var det blankis på fjorden, gikk vi på skøyter til råka midtfjords og hilste på isbryteren Thor 2. Det hendte vi også brukte skøytene til skolen og da tok det ikke lang tid. Ellers måtte jeg hjelpe til i skauen når skolelekser tillot det.

Av folk som jeg husker langs Svelvik-veien var Torgeir Vraa, redaktøren i Fremtiden. Han var mye hjemme og prata med far min, Vraa hadde et sommersted ved Tørkop-bekken.. Videre bodde her i Verven, som vi sa i lokalmiljøet, et gammelt skipperpar. Mannen, Hans Zachariassen, hadde også vært los. Han var en høy og staselig kar av den riktige gamle sjømannstypen, en jovial og snill mann som tok oss med ut i båten og lærte oss sjøfiske.

Los Hans Zachariassen

Naboen på den andre siden var postmann Hellig Stevning, han var fra Numedal og var dessuten i slekt med min far som også kom fra Numedal. Postruta, som omfattet store deler av den nordøstre del av bygda, gikk i senere i arv til sønnen, med samme fornavn.

En annen type som jeg husker fra 30 åra var Karl Haugen, en tøff type av en anleggs-

arbeider. Han skulde en gang ha veddet med en arbeidskollega at han skulde sitte på faskinen (skytematten) når ladningen gikk. Det gjorde han - og overlevde.

*Postmann Hellig Stevning
(jr. til venstre og senior til høyre)*

En annen original var eneboer Amund Lund som bodde i ei lita bordhytte i skogen mellom Solumstrand og Gårdbu. Han var alltid sint og vilde ikke ta imot hjelp fra noen.

Anne Tollefsen var en av de gamle sliterne. Hun bodde i nærheten av Grundvik, røykte pipe og jeg syntes det så veldig mystisk ut. Når jeg tenker på henne der hun gikk i skauen og sank kvist, forstår jeg ikke hva hun levde av.

Tømmermerkingen om våren var en spesiell opplevelse. Tømmeret var om vinteren kjørt fram til fjordkanten og lagt i velte, slik at det var lett å rulle til vanns. Vi smågutter fulgte med og så på tømmermerkeren som en konge med stor makt, det gjaldt jo å få mest mulig for stokken. Etter merkingen ble tømmeret rullet til vanns og tatt imot av fløterne som på forhånd hadde slått en lense rundt der de skulde bygge opp «soppene». De måtte jo passe på at ingen stokker forsvant utover i fjorden. Det var imponerende å se fløternes behandling av tømmerhaken, særlig når første floa ble lagt. Og så kom slepebåtene og fraktet tømmerlepene enten utover i fjorden eller oppover langs elva.

Det hendte jo at noen stokker slet seg og drev i land på forskjellige steder til glede for oss gutter som laget flåter for å padle eller seile. Ut på sommeren kom sankerne for å samle drivtømmeret og da fikk vi kjeft for å ha slått spiker i tømmeret. Nesten all tømmertransport foregikk på vannet og mange ganger var fjorden full av slepebåter.

Om sommeren var det stor trafikk langs fjorden. Mange sommergjester, rent vann og badelivet florerde.

Etter at vi hadde lært å svømme og stupe holdt vi til ute på Tørkopbrygga der vi hadde det moro med bl.a. å stupe med flere ullballer opp på hverandre. Ved 3-tiden kom gamlebåten Juno med reisende samt fiskeagn som vi hadde bestilt på forhånd.

*Badeliv på Tørkopbrygga i 30-åra
Fra v. Eilert Eriksen, Hans Person, Einar Moe, Samuel Eriksen, Jonn Grimsrud, Jens Wessel-Berg, Einar Moe, Thoresen og Einar Eriksen
Foto utlånt av J. Grimsrud*

Trestiklet i Røysjømarka har jeg lyst til å fortelle om. Med mine kamerater Sverre og Einar Moe fant vi på det råd, i mangel av telt, å tigge til oss noe seilduk som var brukt til Drammensmessa i 1930. Seilmaker Høeg hjalp oss med salmakernål og tråd og vi satte igang å sy et spisst 4-manns telt og spør om det ikke var 3 stolte gutter som dro på fisketur. Det var ingen av teltene vi har kjøpt senere i livet som kom opp mot det selvlagde og heller ingen fisketur kunde måle seg med denne første.

Rehabilitering av Skoger gamle kirke

De omfattende reparasjonsarbeider er i god gjenge og har oversteget alle tidligere forventninger og planer.

De første undersøkelser i kirken ble gjort i 1998. Det ble da oppdaget at det allerede var råte i gulvbordene som ble lagt ned i midtgangen i 1972, etter kun 26 år. Da arbeidet startet for alvor i november 1999 fant man under gulvet, et eldre gulv, i øst råtnet og delvis borte, i vestre halvdel intakt.

Medlem av vedlikeholdskomiteen, pensjonist ODD HELLAND tidligere konservator hos Riksantikvaren følger med som sakkyndig

Det er registrert vanninntrengning i det nord-østre hjørne av kirkeskipet, men i skrivende stund avventes en rapport fra de foretatte geologiundersøkelser om vannlekasjer skyldes overflatetilsig eller oppkomme. Det var svære dimensjoner på de gamle gulvplanker, med bredde opp til 50 cm og 10 cm. tykkelse

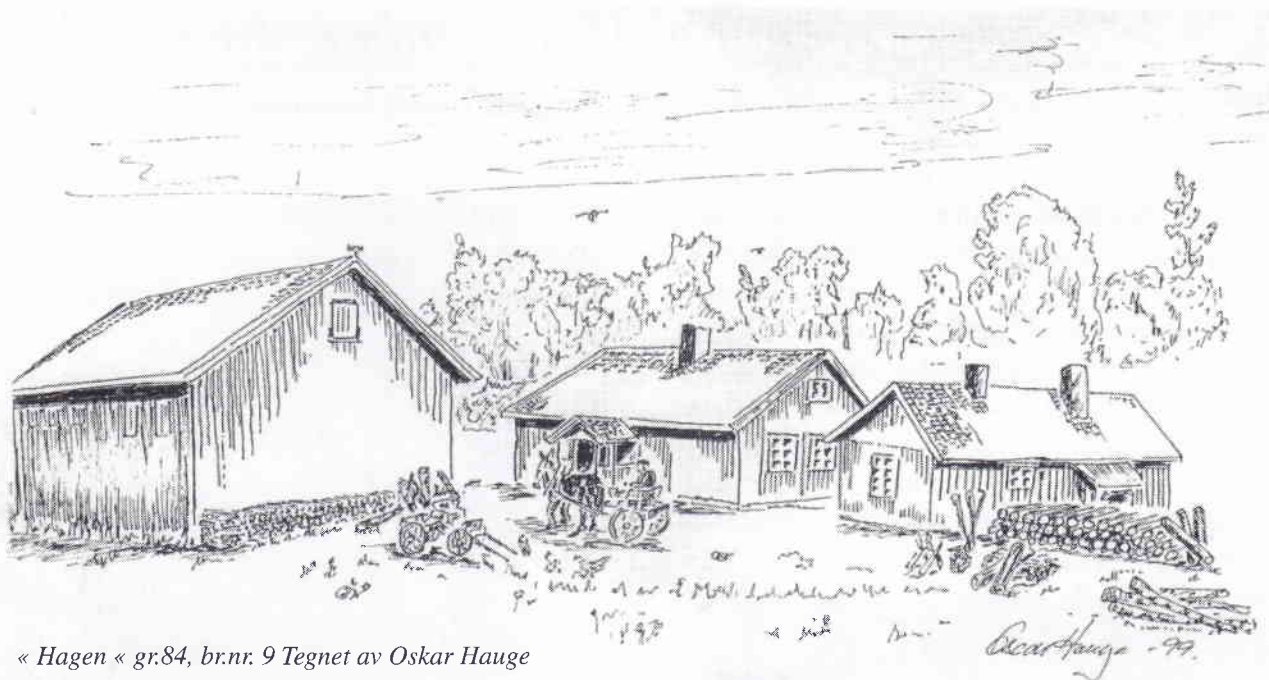
Råte, sopp og borebilleangrep er også avdekket i gavlvegger. Et tidkrevende og vanskelig arbeid har pågått siden februar i år med å få stemlingsutstyr på plass for å løfte tak- og tårnparti for å få inn 9 nye himlingsbjelker til erstatning for de gamle som også var angrepet av råte, sopp og borebiller. Mens disse arbeider

har pågått har tak og tårn «svevet» 30 cm. over murkrona.

Himlingsbjelkene tres inn mellom murkrona og det «svevende tak»

De omfattende merarbeider som har blitt avdekket underveis har medført endringer i kostnadsoverslagene som hittil beløper seg til 7 millioner kroner. I skrivende stund, medio mai måned, mangler fortsatt 2 millioner kroner, men nå er det ingen vei tilbake. Kirkesjefen tar ansvar for at det må finnes dekning for prosjektet. Og 6. August arrangeres det tradisjonelle Olsokstevnet og Kongehuset er invitert for å kaste glans over feiringen av kirkens 800 års jubileum. Vi venter på svar på invitasjonen. Så - Kanskje kommer kongen? for å sitere en kjent sangstrofe.

« Hagen » gr.84, br.nr. 9 Tegnet av Oskar Hauge

Posten skal fram Av Normann Solberg

Fra Historielagets fotoarkiv dukker det opp en mann i uniform med sykkel. Det er landpostbud Eugen Wølner som betjente Skoger fra Fjellsveien til endepunktet Øvre Furuval hvor han bodde. Hans rute gikk ut fra postkontoret i Drammen, hvor også de andre landpostrutene i Skoger gikk ut.

Konnerud var et eget postbudområde. Også dette hadde sitt utgangspunkt i Drammen postkontor. Ruta ble fram til 3. Mars 1950 betjent av Kristian Tveten, i dagligtale kalt Kristian Post. Han bodde på Hagen, br. Nr. 9 under g.nr. 84 Grinderud og betjente sin post-rute i 30 år.

Kristian Post måtte tidlig opp for å kunne betjene ruta si på tilfredsstillende måte. Han benyttet hest og trille på sommerføre og om vinteren slede. Såvidt en har bragt i erfaring befinner vogner og slede seg i dag på bygdemuseet på Borge i Skoger. De er i god kjørbare stand og eies av Kristians sønnesønn Terje Tveten som eier og bor på Hagen under Grinderud. Hagen fremstår i dag i ypperlig stand og kan tjene som et eksempel på hvordan det er mulig å bevare gamle gårdstun. Men tilbake til Kristian Post.

Mens han var på Postkontoret, sorterte og gjorde klar dagens post stod Blakken på

stallen i kjøpmann Onshuus' gård i Schultzgata på Strømsø. Ved siden av posten kunne det ofte hende at han også gjorde folk på Konnerud ei og anna « benke ». Han kunne ha med litt av hvert i trilla opp igjen fra byen.. Ja, det hendte nok andre veien også.

Tidene forandret seg. Etter Kristian tok Karin Berntzen over som postbud på Konnerud. Ruta gikk nå ut fra Konnerud postkontor i Postsvingen hvor hennes mann Arne var bygdas «postmester». Karin brukte mye apostlenes hester selv om hun drog både på sykkel, spark og en slags spark med hjul. I flere år var hun alene med postombæringen på Konnerud. Etterhvert som Konnerud utviklet seg ble det flere bud som delte jobben i bydelen. Med de nye postbudene kom også bilen inn i bildet. I dag er det 7 postruter ut fra Drammen postkontor for å betjene Konnerud. Alle bruker bil.

Bilde av postmannen med trilla på Hagen utlånt
av Terje Tveten

Bilde av Eugen Wølner

Skoger sparebanks 50 årsjubileum 8. januar 1909

Utdrag av omtale i DTBB 9/1-1909

Skoger Sparebanks 50 års jubileum feiredes med en vakker fest i Central Hotel.
 Indbudt var samtlige Bankens Vedkommende - Direktionen, Forstanderskap,
 Funktionærer - Heredsstyrets Medlemmer, Repræsentanter for Pressen og enkelte
 andre, samtlige med Damer. Ialt deltog ca 130 Mennesker.
 Festen tog sin Begyndelse ved 5-tiden, da man benkedes ved de festlig dekkede borde,
 hvor Festkomiteens Formand, Medlem af Direktionen, Hr. Timand Hostvedt, ønskede
 velkommen. Middagen serveres efter følgende Meny:

Bouillon med Boller og Grøntsager;
Afkogt Flyndre med Capersauce og Smør;
Dyresteg med Compot
Krokan Puding med Crem
Caffé avec
Madeira, old Selected.
Chateau Poujeaux
Superior Portvin

Ved Stegen udbragtes Kongens Skaal af
 Bankdirektør L. Hervig, hvorpaa Kongesangen
 blev sunget. Ordfører Fredrik Sand talte for
 Fædrelandet, - det Land, hvor vi er født, og
 hvor vi bor, det, som vi elsker fremfor noget
 andet Land. Hvorfor elsker vi det ? Er det paa

Grund af de Folk, som bor der, dets Skoge,
 Sjøer og Fjelde ? Ja, til en viss Grad. Men og-
 saa i andre Lande har man Skog og Sjøer og
 Fjelde, ligesaa vakre som vore! Men vi kan
 dog ikke elske dem som vort Fædreland.

Fædrelandskjærligheden er fra Gud, ned-

Fortsetter neste side

lagt i alle Menneskers hjerte. I haabet om, at alle vilde forenes idet samme ønske om Fædrelandets Held og Fremgang i aandelig og materiel Henseende vilde Taleren udbringe Fædrelandets Skaal Fædrelandssangen blev derpaa sunget.

Forstanderskabets Ordfører, Gaardbruger Th. Bjerknæs holdt Festtalen der han bl. a. vilde udtale seg lidt om, hva han vilde kalle «Bankens forfeilede Opgave». Allerede i Augustinus Kopperuds gamle Beretning klages det over det samme, nemlig at Banken ikke har opnaaet det tilsigtede i Retning af at fremme Sparesansen blant Ungdommen og Tjenerklassen. Kopperud havde lært, hvad Spar-somhed vil sige, og han havde for intet arbeidet sig op til en velholden Mand. Han saa, at Tjenere og Ungdom kunde ha godt af at lægge op de Penge, som ellers bortødsledes til Luksus og Fanteri, dette ønskede han, at Banken skulde raade Bod paa. Men er dette opnaaet ?

Taleren mente, man trygt maatte sige, at Banken i denne Retning havde forfeilet sin Hensigt.

Vore tjenestefolk har nu slige Lønninger, at de med Lethed maatte kunne spare adskillig.. Men det er jo saa at det er en Nationalfeil, at vi ikke sparer. I andre Lande er det anderledes; der anses det mange steds for en Skam, om en voxen mann eller Kvinde ikke magter at lægge seg noget op.. Her hos oss er det nok desværre tildels aldeles omvendt. Taleren havde hørt Bønder snakke om, hvor gildt det var at ha slige «Recepter» (aksepter) i Banken; men naar man saa, hvor daarlig de ofte passede sine «Recepter» kunde man fristes til at ønske, at det maatte være ved Lov forbudt, at Bønder havde Acceptor.

T. Bjerknæs vilde som Forstanderskabets Ordfører, Bankens øverste Herre, tale for Direktionen. man maa tro og haabe, at Direktionen er ganske bra, men der kan vel nu være Fare for, at Skoger Sparebank snart voxer den over Hovedet. Fire millioner er et ikke lidet Tal, og hvis ikke Bønderne skyder hjertet op i Livet og vaager noget, resikerer man at brænde inde med Pengene.

I en Retning har Direktionen været flink, og det er til at undgaa Tab; thi de har været me-

get smaa.

Timan Hostvedt talte for Kvinden og Gardbr. Ingv. Lie oplæste nedenstaaende Vers til Bankens pris:

Femtiaarsfest vi nu jublende feirer
for banken vor egen i stemningsfuld Fryd ;
Glæden og Takken helt Sindet beseirer.
Femtiaarsminderne kaldes tilliv.

« Kopperud staar der lig manende Tale
om Høvdingetanker og Høvdingedaad,
naar Banken nu boor udi bonende Sale,
da er det jo Frugt af hans Gjerning og Ord.

Men ogsaa de andre som stod ved hans Side.
I Kampen for Sagen med støttende Kraft;
en Bjerknæs, en Styrmo vel aldrig skal glide
af Mindet, men gives en hjertelig Tak.

Ja, Frugterne viser sig store og herlig
med hjelp til Arbeider og Bondes Bedrift;
staar Huset paa Skakke, og viser sig særlig
det trænges et nyt, da er banken godt likt.

Naar du kjører paa Vei, naar ditt barn er i
Skole, tenk på Banken din egen, du Skog-
børingsmand,
ja, den fattige med og hver rig i sin Sale,
rop et dundrende Hurra, saa høit som du kan.

Efterat der var serveret Kaffe avec, tog dansen sin begyndelse ved 10-tiden og i den bedste Stemning fortsattes det hyggelige samvær udover Natten. Ved 1-Tiden serveredes Smørbrød med Tilbehør, og en Stund efter brød man op.

* I Anledning af Jubilæet har Banken skjenket 1000 kroner til Herredets Fattige.

Red.anm.: Fra en annen kilde siteres følgende referatavslutning: «Stemningen under siste Del av Festen siges at have været belivet, og endel tildels skarpe Reprikker vexlet under de mange Taler og udbragte Skaaler.»

O.S.

En original i ordets beste forstand

av Normann Solberg

Peder O. Braathen

I 1951 kom jeg til Konnerud for å hugge tømmer i Skelsbækskogen for farbror Karl Kittilsen. I grunnen hadde jeg regnet med at dette ble bare for noen uker, men omstendighetene ble etterhvert slik at oppholdet skulle komme til å strekke seg like til denne dag, avbrutt av korte turer og feriereiser. Her fant jeg min hustru og slo meg til, og siden jeg hadde min fars røtter i 10 - 12 kjente slektsledd bakover på Konnerud og i Skoger og mange slektninger i nærmiljøet, så følte jeg meg ganske hjemme.

Hogsten tok til ved bebyggelsen i Solberg/Gåserudområdet, i dag Korpsveien, og endte ved Skjerpholdt.

Og det var her, på Skjerpholdt jeg første gangen traff og kom i prat med en gammel gubbe som bodde i et rom der - nemlig *Peder O. Braathen*. Det ble etter hvert flere samtaler med den gamle skjerper og, i ordets beste forstand bygdeoriginal. Han var nok den siste levning fra en epoke med skjerping og gruvedrift og hadde nok aldri gitt opp håpet om en dag å finne drivverdige forekomster av metaller i skogene omkring i distriktet.

Det er vel knapt noen som har tråkket så nøye gjennom Vestskau- og Konnerudåser som **P.O.**, som han vanligvis ble kalt. I sine yngre dager hadde han sogar sittet et par perioder i herredsstyret, for *ordet* hadde han i sin makt.

Et av P.O.'s stående uttrykk var «Mulighetene ligger i dagen, serri» Og jeg skulle tro at dette «ordtøke» var en slags hellig overbevisning der han fartet rundt, skrapet mosen av berghamre og studerte terreng, fjell og stein. Mulighetene ligger i dagen, serri. Kanskje ak-

kurat der han sto, kanskje under den måsadotten på berghylla der, for mulighetene er der. Det gjelder bare å avdekke metallet.

Det er vel ikke mulig å kunne tallfeste hvor mange skjerp, idag mosegrodde og nesten skjulte, som skyldes P.O.'s skjerping, men at det er mange, er sikkert.

En dag stod jeg ved en granstamme med svans og øks. Det var i lia rett ved Skjerpholdt. Den hadde, som naturlig var for ei gran i grense mot åpent lende, et baroverheng på den siden. Jeg vurderte felleretningen da P.O. kom og vi drøftet den i fellesskap. «Hør her gutten min, har du fellekile ?» «Nei, den hadde jeg nok mistet tidligere på dagen. «Bli med inn til meg og ta en kaffekopp, så skal du få en av meg» sa P.O. Og slik gikk det Jeg fikk kaffe og en hendig liten fellekile som jeg senere har hatt glede av ...

En dag stod vi begge, P.O. og jeg på butikken til Gramsborg-Nilsen. I et av P.O.'s ubevoktede øyeblikk fikk jeg Nilsen til å putte en kvartrull skråtobakk opp i sekken hans. Kanskje ville jeg gjøre noe igjen for kilen jeg fikk. Dette hadde P.O. lurt følt på og tok det opp med kjøpmannen neste gang han var på butikken. Nilsen sa da som sant var at det var en «anonym» gave fra meg. Du verden hvor P.O. velsignet meg etterpå, for P.O. røkte, som den ekte skaumann han var, skråtobakk, serri.

En tømmerlunne ved Skjerpholdtveien skulle fraktes med lastebil ned til John Nilsen i Drammen. Det var litt høyt opp til lasteplanet så vi rulla stökkene opp på 2 solide tretopper. P.O. kom forbi idet vi var i ferd med å bakse en drug furustokk opp på lasset. Praten gikk mens

vi jobba til P.O. begynte å lese dikt for oss. «Søndagsfred på Konnerud» het diktet. Idet den bevingede strofa om presten på prekestolen kom: *Midt i preka så hørtes et drønn, en mann bortpå Kon`ru skaut opp en brønn*, klar- te jeg ikke bare meg lenger. Jeg satte i et latter- brøl idet jeg datt over ende. Fetter Hans (Kittilsen) huka seg ned og den tunge stokken rulla over hodene på oss tilbake på lunna.

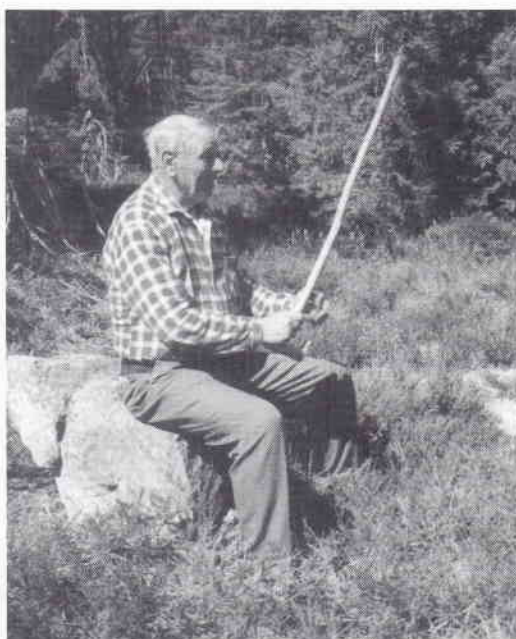
Ja, det sies at P.O. har laget mange dikt. Dessverre jeg ennå ikke lykkes i å komme over dem. Hvis noen av Historielagsnytt's lese- re skulle vite om hvor de kan være så skulle jeg mer enn gjerne sørge for å oppbevare dem i Historielagets arkiv for eventuell senere bruk.

Det går mange historier om P.O. og jeg skal i denne omgang bare ta med et par. Skole- styrer Olaf Haveraaen gikk rundt og foretok folketelling på Konnerud. Det kan ha vært rundt 1952 for jeg ble talt med i ei telling da. På sin telleferd kom han inn til P.O. som bød på kaffe ... Som den «gemenslige» kar Haveraaen var, sa han ikke nei til kaffe, men slo seg ned ved bordet hos`n P.O.

Serveringen var ganske enkel; en kaffe- kopp til hver, ei skål med smør og ei med suk- ker. Dertil et par brødblingser skåret av mens brødet ble holdt inn mot brystet.. P.O. tok brød- blingsen og duppet i kaffekoppen, krystet ut litt kaffe og dyttet blingsen i smørskåla og suk- kerskåla idet han sa: «Tjømø`ner en jåle-kopp.

Han dupper ikke i samma hølet».

Det har gått mange år. En pinsedag for 2-3 år siden var vi på tur fra Bremsa over åsene til Solibrenna. Det var strålende vær. Vi hadde niste med og stoppet både her og der. Jeg som ikke var så kjent ble fortalt om alle stedene vi besøkte og historiene haglet i gemyttelig lag. På denne turen besøkte vi en stein i ei li innafor Solibrennstulen. Steinen så ut som en stol og ble kalt stolen til P.O. 2 Det ble tatt mange bil- der på turen og også av P.O's stol, men her er det Kristoffer Halden som har tatt plass på den.

Kristoffer Halden på P.O.steinen

Kommentar til leserinnlegget om Netta

Jeg ble både provosert og forundret da jeg leste Torleif Frydenbergs kommentar i «Leser- innlegg om Netta» i Historielagsnytt 2/99 som et slags svar på «Bjørgesetra 1930» Historie- lagsnytt nr. 1/99.

Først tar Frydenberg tak i en kort rede- gjørelse av et bilde som Lillemor Borge beskri- ver i nr. 1/99. Der er historien om Nettas tilbli- velse nevnt i to setninger - som «vandre-histo- rie» og en linje om at det gikk ubekreftede ryk- ter «om en velstående kar som aldri tok kon- takt». Her blir det altså gjort oppmerksom på i

to setninger både at det er en sagnomsust histo- rie som muligens har hatt en annen fakta-bak- grunn. Med denne bildebeskrivelsen hadde ikke Lillemor ment å ta frem den hele og fulle historien om Netta med trebeinet, annet enn at teksten kom i det som var ment å være en be- skrivelse av et privat foto som Lillemor Borge vennlig nok stilte til Historielagsnytt's disposi- sjon.

Så tar Frydenberg tak i dette og starter med å si at «nok engang blir vi servert histori- en om Anne som kom i uløkka» osv. og deret-

ter trekker tråden tilbake til artikkelen som Lille-mor Borges far; Conrad Fjeld, skrev for snart 30 år siden i en alder av 92 år.

Frydenberg kommer riktignok et stykke ut i artikkelen inn på en helt vesentlig informasjon om en legende i Skogerhistorien - at mor til Netta med trebeinet - Anne Rasmus-datter - fikk Netta med en navngitt kar fra Sande, og at hun ble døpt der. Det jeg forstår ut fra dette og fra annen informasjon jeg har skaffet meg er at Anne må ha blitt vraket av Sandemannen og deretter bevisst laget seg en dekkhistorie om voldtekt eller overfall - som hun på den tiden - for 136 år siden - faktisk vant respekt for og som førte til at hun nærmest ble en legende i levende live blant sine egne inne på skauen, hvor hun levde et strevsomt liv i symbiose med dette barnet senere kalt «Netta med trebeinet». Annes alternativ i datidens bondesamfunn var utstøtelse i en total skam som nåtidens mennesker knapt kan fatte konsekvensene av.

Det at fakta kommer for dagen er bra, rett og rimelig. Det jeg imidlertid reagerer på er at Frydenberg tidlig i sitt leserinnlegg henvender seg til Conrad Fjeld - og henviser til hans historie fra 1972 i Turistforeningens årbok - og nærmest irettesetter «herr Fjelds» memoarer fra nevnte årbok i en spydig tone. Det er som om han venter at Fjeld skal svare tilbake i neste utgave... Problemet er at Conrad Fjeld har vært død i over 25. Jeg leste Fjelds artikkel i årboken og innen de første 10 linjene er lest går det klart fram at dette er memoarer skrevet av en mann som måtte være godt over 90 år på det tidspunktet det ble skrevet. Så vi har altså med hans erindringsmateriale å gjøre. Jeg fant ingenting i innlegget som kunne tyde på at Fjeld hadde «forsøkt å krydre sine erindringer med vilje - i et forsøk på en lettsmurt og morsom artikkel» slik som Frydenberg tydelig nok har tolket det. Tvert imot forsøkte Fjeld med egne ord å beskrive brokker fra et samfunn han husker som barn i et spesielt og tett miljø, noe han var opptatt av å formidle på slutten av sitt liv. Så vidt jeg vet stilles det ikke strenge kildekritiske krav til slikt erindringsmateriale, her er ikke historie søkt verifisert i forhold til strenge vitenskapelig kriterier. Han forteller om en selvopplevd legende og hennes historie, og jeg

synes han formidler dette med både varme og respekt. Han gir seg ikke på noe tidspunkt ut for å være en historiker av noe som helst slag, men deler minner fra sitt eget liv, inntrykk fra en annen tidsepoke. Han skriver ned en muntlig overlevering.

At den muntlige overleveringen ført i pennen i utgangspunktet har et faktagrunnlag som hittil har vært ukjent, er interessant nå i ettertid. Nå kan man virkelig se dybden i tragedien disse menneskene fra 136 år tilbake opplevde. Men jeg skjønner ikke helt poenget med å irettesette avdøde Fjelds memoarer i denne sammenheng, ihvertfall ikke av en som i samme innlegg postulerer personvernets betydning. Hva med Fjelds personvern?

Et mulig resultat av slike ironiserende «ettertidstolkninger» over personlig fortalt og selvopplevd materiale, er at ingen har lyst til å dele slike tilbakeblikk og historier, av frykt for å bli hengt ut noen årtier etterpå.

Jeg synes Frydenberg for fremtiden bør utvise en viss varsomhet med å tillegge avdøde mulige motiver som han ikke har forutsetninger for å kunne dokumentere og som det ikke finnes dekning for å si utfra det materialet som er tilgjengelig. Frydenbergs tolkning og oppfatning av artikkelen fra 1972 er svært subjektiv.

Hvis lokalhistoriske foreninger skal bestå, er man avhengig av et samspill med og respekt for de eldste innbyggere og sambygdinge. Et lokalhistorisk blad vil selvsagt gjerne formidle stoff som er kildekritisk sett godt gjennomarbeidet og sjekket opp. Dette gjelder artikler som skal og vil søke å formidle faktastoff. Men vi skal ikke bruke vitenskapelig mål på vanlige menneskers erindringer og tilbakeblikk. Slikt stoff skal heller ikke undergå analyse i ettertid.

La oss bare håpe at våre eldste her i Skoger fortsatt vil dele sine minner med oss. Uten de subjektivt opplevde historiene som eldre mennesker har inni seg, som vandrende historiebøker i levende live - blir vi et fattigere samfunn.

av Hilde D. Sollie

Konnerudsang

Tekst: Einar J. Aass

Melodi: Når lysene tennes der hjemme

Har du sett det når vårsolen glitrer
over kornsnøens lysende skjell.
Har du følt det når skarsnøen knitrer
under skien en månelys kveld.
Har du lyttet til sangen der inne
fra et buldrende århanespill.
Har du følt at det vekker et minne
om no' vakkert du glemte var til.

Refr: Har du engang på Konnerud fått leve,
sett de skiftende årstiders prakt.
Vil den alltid i tankene beve
med en hjemlengsels dragende makt.

Har du sett det når foråret skifter
til en lysende klar sommerdag,
har du sett det når Damåsen speiler
seg i Stordammens blåklare flag.
Har du kjent denne herlige luftning
i fra skog og fra blomstrende eng.
hørt småfuglenes livlige kvidren
når de synger om somrer igjen.

Refr.

Har du sett det når dagene modnes
med sin høstlige gyldene prakt.
Har du følt den betagende freden
som til høstdagens vemod er lagt.
Har du sett det når bladene faller,
når din synskrets blir klarnet og lang.
Har du sett det når morgenrøds flammer
setter bygden der ute i brand.

Refr.

Red.anmerkning:

Einar J. Aass, journalist i Morgenposten og senere Aftenposten, gjorde seg bemerket i Drammens-området i 1930 årene som forfatter av sanger, revyer og prologer. Mange vil huske ham som forfatter av Skogerrevyen «Vi som går bygdeveien» som ble fremført gjentagne ganger i regi av Skoger Ungdomslag i midten av 1930-åra.

*God sommer og velkommen til
Rønnehuedagen 20. august kl.13.00*